

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี
ข้อมูล ณ วันที่ ๗ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล ..นางสาวพร เอี่ยมจิตกุล...
๒. เลขประจำตัวประชาชน ..
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๙๑ หมู่ ๘ ตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี
โทรศัพท์ ๐๘๑-๑๕๖๗๓๓๕...Facebook Sivaporn Bess Jamjikusol...สวนน้ำเนส Line ๐๘๑๑๕๖๗๓๓๕
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๔๖
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี
สถาบันการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
คณะ/สาขาวิชา สถาปัตยกรรมศาสตร์
๖. อาชีพปัจจุบัน
☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๑.๓๕๐.๙๐๕ บาท... บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๔

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ผักอินทรีย์
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๒.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - ๑) แปลงเรียนรู้ผักอินทรีย์
 - ๒) แปลงเรียนรู้ไม้ผลอินทรีย์
๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๕.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - ๑) ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ การผลิตและเพาะกล้าผักอินทรีย์
 - ๒) ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์
 - ๓) ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การผลิตถ่านไบโอชาร์
 - ๔) ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ การเลี้ยงไส้เดือนดินเพื่อผลิตปุ๋ยมูลไส้เดือน
 - ๕) ฐานการเรียนรู้ที่ ๕ การเลี้ยงสัตว์ร่วมกับการทำเกษตรอินทรีย์
๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๓.....หลักสูตร ประกอบด้วย
 - ๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๔..... หลักสูตร ประกอบด้วย
 - ๑) หลักสูตรการผลิตและเพาะกล้าผัก
 - ๒) หลักสูตรการผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์
 - ๓) หลักสูตรน้ำหมักชีวภาพและน้ำส้มควันไม้

๔). การเลี้ยงไส้เดือนดินเพื่อผลิตปุ๋ยมูลไส้เดือน

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑). หลักสูตรเกษตรอินทรีย์

๒). หลักสูตรเกษตรผสมผสาน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑). หลักสูตรการผลิตไข่เค็มอินทรีย์

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรเกษตรอินทรีย์. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้เกษตรกรเกี่ยวกับหลักการทำเกษตรอินทรีย์ที่ถูกต้องตามมาตรฐานสากล (GAP, Organic Thailand และมาตรฐานสากลอื่น ๆ). เพื่อลดการใช้สารเคมีในการผลิตพืชและเพิ่มความปลอดภัยด้านอาหารให้แก่ผู้บริโภค. เพื่อเสริมสร้างความสามารถของเกษตรกรในการพึ่งพาตนเอง ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มมูลค่าผลผลิต. เพื่อขยายผลและสร้างเครือข่ายเกษตรกรอินทรีย์ในชุมชน อำเภอเขาคิชฌกูฏ. เป็นการเป็นต้นแบบด้าน BCG Model (Bio-Circular-Green Economy). สนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ และความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่น

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑). แนวคิดและหลักการเกษตรอินทรีย์

-- ความหมาย ความสำคัญ และความแตกต่างจากเกษตรทั่วไป

-- หลักเศรษฐกิจพอเพียงกับเกษตรอินทรีย์

๒). การปรับปรุงบำรุงดิน

-- การใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก น้ำหมักชีวภาพ

-- การใช้พืชปุ๋ยสดและการปลูกพืชหมุนเวียน

๓). การจัดการศัตรูพืชแบบชีวภาพ

-- การใช้สารสกัดสมุนไพร การเลี้ยงแมลงที่เป็นประโยชน์

-- การใช้ชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อไตรโคเดอร์มา นิวเวอเรีย เมตาไรเซียม

๔). การผลิตเมล็ดพันธุ์อินทรีย์และการคัดเลือกพันธุ์

-- การรักษาคุณภาพพันธุ์ให้เหมาะกับท้องถิ่น

๕). มาตรฐานและการรับรองเกษตรอินทรีย์

-- GAP, Organic Thailand, PGS (Participatory Guarantee System)

-- ขั้นตอนการตรวจสอบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๖). การตลาดและการเพิ่มมูลค่าผลผลิตอินทรีย์

-- การสร้างแบรนด์ การบรรจุภัณฑ์ และการเข้าถึงตลาดออนไลน์

-- การเชื่อมโยงกับผู้บริโภคโดยตรง เช่น ตลาดสีเขียว ตลาดเกษตรอินทรีย์

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ ประกอบด้วย การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) การสาธิตในแปลงจริง (Farm Demonstration) จัดฐานเรียนรู้ภายใน ศพก. และการฝึกปฏิบัติ (Hands-on Training) ให้ผู้เข้าร่วมได้ลงมือทำจริงในทุกขั้นตอน เช่น การทำปุ๋ยหมัก การสกัดสมุนไพรไล่แมลง

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

สามารถนำเสนอข้อมูลการผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของพื้นที่ เช่น ทูเรียน มังคุด ลองกอง และผักอินทรีย์ ถ่ายทอดปัญหาและอุปสรรคที่เกษตรกรเผชิญจริง เช่น ต้นทุนการผลิตสูง ปัญหาโรคพืช ผลผลิตล้นตลาด หรือขาดแรงงาน ชี้ให้เห็น ศักยภาพ จุดแข็ง และโอกาส ของอำเภอเขาฉกรรจ์ เช่น การพัฒนาสินค้าอินทรีย์ การเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

เสนอแนวทางและรูปแบบการพัฒนา นำเสนอ แผนกิจกรรมหรือโครงการ ที่ศพก. ดำเนินการแล้วเห็นผล เช่น การผลิตปุ๋ยหมัก การจัดการศัตรูพืชชีวภาพ การตลาดออนไลน์ เสนอ แนวทางบูรณาการกับหน่วยงานอื่น มหาวิทยาลัย และภาคเอกชน เน้นให้เกิด แผนบูรณาการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด เช่น BCG, Smart Farmer, Smart Product

เชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและศูนย์เรียนรู้ โดยการดึงเกษตรกรต้นแบบ แปลงใหญ่ YSF และ ASP ในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ทำหน้าที่เป็นเป็นผู้ประสานงานระหว่างเกษตรกรกับคณะกรรมการจังหวัด เพื่อให้เสียงของเกษตรกรถูกสะท้อนในการตัดสินใจเชิงนโยบาย สร้างกลไก เครือข่ายเกษตรกรอินทรีย์และตลาดชุมชน ที่สามารถรองรับนโยบายจังหวัด

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การบริหารจัดการ ศพก. ในด้านการบริหารศูนย์ฯ มีการจัดประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ปีละ ๔ ครั้ง ร่วมกันคณะกรรมการแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ โดยดำเนินการจัดประชุมแบบเผชิญหน้า ทำให้คณะกรรมการทั้ง ศพก. และ คณะกรรมการแปลงใหญ่ ได้มีการพบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เสนอแนวคิด การแก้ไขปัญหาและอุปสรรค หรือความต้องการที่จะร่วมกันพัฒนาเครือข่ายทั้ง ศพก. และแปลงใหญ่เป็นความร่วมมือกันวางแผนในการดำเนินงานร่วมกันในปีถัดไปหรือระยะเวลาลัดไปอีกด้วย

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

นางสาวพร เอี่ยมจิตกุล เป็นคนกรุงเทพฯ มหานครตั้งแต่กำเนิด ได้ย้ายมาตั้งรกรากอยู่ที่ตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เริ่มต้นจากการทำการเกษตร (สวนไม้ผล) แบบเคมีทั่วๆ ไปเป็นเวลา ๕ ปี แต่ต้นไม้ผลก็มีอาการที่เกิดจากโรคต่างๆ จึงเริ่มเล็งหาวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้วิธีธรรมชาติมาปรับใช้ในส่วนลด ละ เลิกการใช้สารเคมี รวมถึงเล็งเห็นความสำคัญของอาหารที่มีผลต่อสุขภาพ จึงได้เริ่มทำการเกษตรเรื่อยมา แต่ก็ประสบปัญหาต่างๆ มากมายไม่ว่าจะเป็นภัยธรรมชาติ ศัตรูพืชชนิดต่างๆ ราคาผลผลิตตกต่ำ จึงได้ริเริ่มการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการเรื่อยมา จนในปัจจุบันได้ดำเนินการผลิตผักและไม้ผลอินทรีย์ โดยยึดตามหลักใช้ความเข้าใจธรรมชาติให้มาก รนกวณธรรมชาติให้น้อยที่สุด เน้นการปฏิบัติต่อดิน ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์มากที่สุด และผลผลิตที่ได้ต้องมีมาตรฐาน ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้บริโภค รวมถึงตัวของผู้ผลิตเองด้วย (ใช้ธรรมชาติดูแลธรรมชาติ)

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

๒.๑ ปัญหาสุขภาพจากสารเคมีเกษตร จากการใช้สารเคมีในพืชอาหารสะสมในร่างกาย พบปัญหาสุขภาพในผู้บริโภคและเกษตรกร และมีงานวิจัย พบว่ากลุ่มเกษตรกรที่ใช้สารเคมีมีอัตราเสี่ยงของโรคสูงกว่าผู้บริโภคจึงหันมาสนใจสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ปลอดภัยต่อสุขภาพมากขึ้น

๒.๒ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) การผลิตพืชระบบเคมีใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง และมีผลต่อดิน น้ำ และอากาศ การเกษตรอินทรีย์ส่งเสริมระบบนิเวศ ลดคาร์บอน และเพิ่มความยืดหยุ่นต่อภัยแล้ง น้ำท่วม

๒.๓ ความเสื่อมโทรมของดินและทรัพยากรธรรมชาติ ส่งผลให้ดินในแปลงเกษตรเสื่อมสภาพจากการใช้ปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลงต่อเนื่อง เกษตรกรเริ่มหันมาใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ เพื่อฟื้นฟูดินและลดต้นทุน

๒.๔ ความต้องการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น ปัจจุบันผู้บริโภคใหม่ใส่ใจสุขภาพ พร้อมจ่ายแพงขึ้นเพื่อของปลอดภัย ตลาดส่งออก เช่น EU, ญี่ปุ่น, เกาหลี ต้องการสินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างเข้มงวด

๒.๕ การได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐและภาคีเครือข่าย เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร และ องค์กรเอกชน ร่วมผลักดันผ่านโครงการอบรม สนับสนุนแปลงเกษตรอินทรีย์

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีการปรับปรุงแก้ไขข้อกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง เกษตรอินทรีย์จาก มกษ. ๕๐๐๐.-๒๕๕๒ เป็น มกษ. ๕๐๐๐.-๒๕๖๔ โดยปรับข้อกำหนดในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน Codex Alimentarius (Codex), ASEAN Standard for Organic Agriculture (ASOA) และสหภาพยุโรป (EU) เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่เพิ่มมากขึ้น โดยความหมายของเกษตรอินทรีย์ตาม มกษ. ๕๐๐๐.-๒๕๖๔ หมายถึง ระบบการจัดการการผลิตด้านการเกษตรแบบองค์รวม ที่ช่วยให้ระบบนิเวศเกษตรมีความสมบูรณ์ ทั้งนี้ รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพ วงจรชีวภาพ และกิจกรรมทางชีวภาพในดิน เกษตรอินทรีย์เน้นการใช้วิธีการจัดการภายในฟาร์ม มากกว่าการเลือกใช้ปัจจัยการผลิตจากภายนอกฟาร์ม โดยคำนึงถึงสภาพของภูมิภาคต่างๆ ที่ต้องมีการปรับระบบให้เข้ากับสภาพท้องถิ่น ทั้งนี้ เมื่อเป็นไปได้จะทำให้สำเร็จโดยใช้วิธีทั่วไป วิธีทางชีวภาพ และทางกล แทนการใช้วัสดุสังเคราะห์

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

สำหรับหลักพื้นฐานของการทำเกษตรอินทรีย์ คือการพัฒนากระบวนการผลิตไปสู่แนวทางเกษตรผสมผสาน โดยห้ามใช้สารเคมีสังเคราะห์ทางการเกษตรทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นปุ๋ยเคมี ยาฆ่าหญ้า ยาป้องกันกำจัดศัตรูพืช และฮอร์โมน เน้นการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด ตลอดจนการปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อให้พืชแข็งแรง มีความต้านทานต่อโรคและแมลง ส่วนในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช ให้ใช้การเตรียมดินที่ดีและแรงงานคนหรือเครื่องมือกลแทนการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช ใช้สมุนไพรกำจัดศัตรูพืชแทนการใช้ยาเคมีกำจัดศัตรูพืช และใช้ฮอร์โมนที่ได้จากธรรมชาติ เช่น จากน้ำสกัดชีวภาพ แทนการใช้ฮอร์โมนสังเคราะห์ นอกจากนี้ยังต้องรักษาความสมดุลของธาตุอาหารภายในฟาร์ม โดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาหมุนเวียนให้เกิดประโยชน์ และป้องกันไม่ให้เกิดการปนเปื้อนของสารเคมีจากนอกฟาร์มทั้งจากดิน น้ำ และอากาศ โดยต้องสร้างแนวกันชน ด้วยการขุดคู หรือปลูกพืชยืนต้น และพืชล้มลุกเป็นแนวล้อมรอบฟาร์ม และควรใช้พันธุ์พืชที่มีความต้านทานและมีความหลากหลาย ห้ามใช้พันธุ์พืชที่ได้จากการตัดต่อสารพันธุกรรม ทั้งนี้ ควรรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ด้วยการรักษาพันธุ์พืชที่มีอยู่ในท้องถิ่น ตลอดจนปลูกขึ้นมาใหม่ส่วนการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูป ให้ใช้วิถีธรรมชาติและประหยัดพลังงาน และต้องเก็บบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานในสวน/แปลง ไว้อย่างน้อย ๕ ปี เพื่อรอการตรวจสอบ

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

เกษตรกรต้นแบบ ปฏิบัติตาม ๙ หลักปฏิบัติการผลิตเกษตรอินทรีย์ ดังนี้

๑. การเลือกพื้นที่ผลิตพืชอินทรีย์ พื้นที่ปลูกและแหล่งน้ำที่ใช้ ไม่มีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนสารพิษอันตราย

๒. การวางแผนผลิตพืชอินทรีย์ มีการป้องกันสารปนเปื้อนระดับฟาร์ม ทั้งฝุ่น ปนมากับดิน น้ำ และอากาศ เช่น มีสิ่งกีดขวาง กัน ปลูกพืชแนวกันชนรอบแปลง ให้ปลอดภัยจากสารพิษที่มาจากแหล่งอันตราย

๓. การเลือกพันธุ์ ส่วนที่ใช้ขยายพันธุ์ ควรตามมาตรฐานการผลิตพืชเกษตรอินทรีย์ และไม่ใช้พันธุ์พืชที่ได้จากการตัดต่อสารพันธุกรรมและ/หรือผ่านกระบวนการ GMO

๔. การจัดการและปรับปรุงบำรุงดิน มีการบำรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยหมักที่ผลิตขึ้นเอง หรืออนุญาตให้ใช้ได้ตาม มกษ. ๙๐๐๐-๒๕๖๔

๕. การจัดการศัตรูพืช ต้องมีการวางแผนการจัดการศัตรูพืช ตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงเก็บเกี่ยว โดยใช้ชีวภัณฑ์หรือวิธีชีวภาพที่ได้รับการยอมรับตามมาตรฐาน หรืออนุญาตให้ใช้ได้ตาม มกษ. ๙๐๐๐-๒๕๖๔

๖. การเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังเก็บเกี่ยว มีการป้องกันผลผลิตอินทรีย์ให้คงสภาพ ไม่ปนเปื้อนจากสิ่งแฉดลื้อหรือสารเคมีที่ห้ามใช้

๗. การบรรจุหีบห่อ เก็บรักษา และขนส่ง มีการบรรจุหีบห่อที่สะอาดและปลอดภัย รวมถึงการเก็บรักษาและขนส่งที่ป้องกันการปนเปื้อน ๘. การแสดงฉลากและการกล่าวอ้าง การแสดงฉลากและการกล่าวอ้างต้องมีรายละเอียดเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของมาตรฐานที่กำหนด

๙. การบันทึกข้อมูลการผลิตและการตรวจสอบ เกษตรกรต้องเก็บข้อมูลการปฏิบัติงาน ทวนสอบได้ และต้องเก็บบันทึกย้อนหลังไม่น้อยกว่า ๕ ปี เพื่อรองรับการตรวจสอบ

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ผักอินทรีย์..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒.....ไร่-งาน-วา

๑.๒) ผลไม้อินทรีย์..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒๐.....ไร่-งาน-วา

๑.๓) พื้นที่ปลูกจำนวน.....ไร่-งาน-วา

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด...๒...ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) วัว.....จำนวน.....๒.....(ตัว)

๓.๒) เป็ดไข่.....จำนวน.....๔๐.....(ตัว)

๓.๓)จำนวน.....(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๒)จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓)จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ผักและผลไม้อินทรีย์ มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

การคิดกำไร ขาดทุน จากการประกอบอาชีพ เกษตรผสมผสาน ได้แก่ ขายผลไม้ ๗๑๓,๖๘๐ บาท
ขายผัก ๖๓๗,๒๒๕ บาท รวมรายได้ ๑,๓๕๐,๙๐๕ บาท หักต้นทุน ค่าใช้จ่าย ดังนี้

- ค่าปุ๋ยหมัก ๕๐,๐๐๐ บาท
- ค่าแรงงาน ๕๒๔,๗๐๐ บาท
- ค่าเก็บผลไม้ ๑๒๐,๒๗๓ บาท
- ค่าแรงตนเอง ๑๒๐,๐๐๐ บาท
- ค่าน้ำมันรถ ๙๖,๐๐๐ บาท
- ค่าฝ่ายางมุงหลังคาแปลงผัก ๑๗,๐๐๐ บาท
- ค่ารถไถ ๕,๐๐๐ บาท
- ค่ากั้นฝาย ๘,๕๐๐
- ค่าไฟฟ้า ๓๙,๐๐๐ บาท
- ค่าอุปกรณ์ซ่อมบำรุงแปลงผัก ๑๒,๐๐๐ บาท
- ค่าเมล็ดพันธุ์ผัก ๑๘,๐๐๐ บาท
- รวมต้นทุนค่าใช้จ่าย ๑,๐๑๐,๔๗๓ บาท

กำไร ๓๔๐,๔๓๒ บาท

ต้นทุนต่อกิโลกรัม ๓๕.๕๗ บาท

ต้นทุนต่อไร่ ๓๒,๕๙๕.๙๐ บาท

กำไรต่อกิโลกรัม ๑๑.๙๘ บาท

กำไรต่อไร่ ๑๐,๙๘๑.๖๘ บาท

ข้อมูล : สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จันทบุรี

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

- ๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....
เฉลี่ยรายได้วันละ.....บาท/วัน
- ๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....
เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....บาท/สัปดาห์
- ๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ผักอินทรีย์ (ผักใบ ผักสลัด)
เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๒๐,๐๐๐ - ๒๕,๐๐๐ บาท/เดือน
- ๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ผลไม้อินทรีย์ (มังคุด ทุเรียน เงาะ)
เฉลี่ยรายได้ปีละ ๗๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

+

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

จากประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรกร ด้านการพืชอินทรีย์มาเป็นระยะเวลายาวนาน ได้ประสบกับทั้งความสำเร็จและความท้าทายที่เกิดจากระบบเกษตรเคมี ทั้งต้นทุนที่สูงขึ้น ความเสื่อมโทรมของดิน และผลกระทบต่อสุขภาพ เมื่อถึงจุดเปลี่ยนที่ต้องตัดสินใจ ได้เริ่มต้นปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตสู่ระบบเกษตรอินทรีย์อย่างเต็มรูปแบบ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก และมุ่งเน้นการผลิตอาหารที่ปลอดภัยทั้งต่อตนเอง ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม สามารถก้าวผ่านการเปลี่ยนผ่านสู่เกษตรอินทรีย์ได้ ลดการสัมผัสกับสารเคมี ทำให้สุขภาพร่างกายดีขึ้น มีพลังในการทำงาน และลดความเสี่ยงจากโรคเรื้อรังที่เคยเกิดจากการใช้สารเคมีต่อเนื่อง และถึงแม้ว่าระยะแรกอาจต้องปรับตัวบ้าง แต่ในระยะยาวต้นทุนลดลงชัดเจน เนื่องจากไม่ต้องซื้อสารเคมีหรือปุ๋ยเคมีซึ่งมีราคาสูง อีกทั้งสามารถผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารไล่แมลงใช้เองได้ เกิดความภาคภูมิใจในบทบาทของตนเองที่สามารถผลิตอาหารที่ปลอดภัยให้แก่ผู้บริโภค และไม่ทำร้ายธรรมชาติ เมื่อเริ่มเห็นผลสำเร็จจากการทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรกรรายอื่นก็เริ่มให้ความสนใจและเข้ามาศึกษาเรียนรู้ใน ศพก. ทำให้เกิดการต่อยอดองค์ความรู้ สามารถเรียนรู้จากแปลงจริง เห็นผลลัพธ์ที่ชัดเจนทั้งด้านผลผลิตและต้นทุน แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนระหว่างเกษตรกรในพื้นที่และต่างพื้นที่ เพื่อพัฒนาระบบการผลิตอย่างต่อเนื่อง เข้าถึงตลาดร่วมกัน เกิดความร่วมมือในการรวมผลผลิตและพัฒนาแบรนด์สินค้าชุมชนที่เป็นมิตรต่อผู้บริโภค ส่งต่อให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น ลดการใช้สารเคมีทำให้ดิน น้ำ และอากาศในพื้นที่สะอาดขึ้น ส่งผลให้ระบบนิเวศกลับมาสมดุล เช่น มีแมลงที่เป็นประโยชน์มากขึ้น และมีการใช้

วัสดุชีวมวลภายในพื้นที่อย่างคุ้มค่า เศรษฐกิจหมุนเวียนในท้องถิ่น การใช้วัตถุดิบที่ผลิตเองในชุมชน เช่น ปุ๋ยหมักจากมูลสัตว์ หรือพืชสมุนไพร มีนักศึกษา หน่วยงานอื่น ๆ...รวมถึงนักท่องเที่ยวเข้ามาศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การทำเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรต้นแบบ มีความสอดคล้องกับการรักษาสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างชัดเจน โดยสามารถอธิบายได้ ดังนี้

๑). การจัดการเศษวัสดุและการลดของเสีย โดยการนำเศษหญ้าและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร มาทำปุ๋ยหมักแห้ง ซึ่งช่วยลดปริมาณขยะอินทรีย์ในแปลง และยังเป็นการหมุนเวียนสารอาหารกลับคืนสู่ดิน การใช้วิธีนี้ไม่เพียงช่วยลดการเผาเศษวัสดุที่ก่อให้เกิดควันและมลพิษ แต่ยังช่วยฟื้นฟูคุณภาพดินให้มีอินทรีย์วัตถุเพิ่มขึ้น

๒). การเลี้ยงวัวเพื่อระบบนิเวศและการบำรุงดิน ใช้มูลวัวมาใช้เป็นปุ๋ยคอก ถือเป็นการใช้ทรัพยากรที่ยั่งยืน มูลวัวช่วยปรับโครงสร้างของดิน เพิ่มความร่วนซุย และช่วยกักเก็บความชื้นในดิน ทำให้ลดการพึ่งพาปุ๋ยเคมีที่อาจก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ การเลี้ยงวัวในพื้นที่ยังเป็นส่วนหนึ่งของ ระบบนิเวศในฟาร์ม ที่เชื่อมโยงพืช สัตว์ และดินเข้าด้วยกัน

๓). การลดการใช้สารเคมีและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เมื่อเกษตรกรใช้ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยคอกจากธรรมชาติแทนปุ๋ยเคมี ก็จะช่วยลดการสะสมของสารพิษในดินและน้ำ ส่งผลให้สิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ เช่น จุลินทรีย์ในดิน แมลงที่มีประโยชน์ และไส้เดือน สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสมดุล เป็นการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพในแปลง

๔). การใช้ทรัพยากรภายในแปลงอย่างคุ้มค่า แนวทางการทำเกษตรอินทรีย์นี้เป็นการ หมุนเวียนทรัพยากรในฟาร์ม ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เศษหญ้ากลายเป็นปุ๋ย วัวกลายเป็นผู้ผลิตปุ๋ยคอกโดยธรรมชาติ ซึ่งช่วยลดต้นทุน ลดการนำเข้าปัจจัยการผลิตจากภายนอก และทำให้ ศพก. มีความยั่งยืนในระยะยาว

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

การเกษตรอินทรีย์เป็นระบบการผลิตที่มุ่งเน้นการพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ลดการใช้สารเคมีสังเคราะห์ และเสริมสร้างสมดุลของระบบนิเวศ ทั้งนี้เกษตรกรต้นแบบ ได้นำแนวทางดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ โดยใช้เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น เศษหญ้า มาทำเป็นปุ๋ยหมัก และเลี้ยงวัวเพื่อให้ได้มูลวัวเป็นปุ๋ยอินทรีย์สำหรับปรับปรุงบำรุงดิน แนวทางดังกล่าวไม่เพียงช่วยสร้างผลผลิตที่ปลอดภัย แต่ยังสอดคล้องกับ BCG Model ซึ่งเป็นโมเดลการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่เน้นความยั่งยืน ดังนี้

๑. Bio Economy (เศรษฐกิจชีวภาพ)

การใช้ทรัพยากรชีวภาพในพื้นที่ เช่น เศษหญ้าและมูลวัว เป็นการต่อยอดจากสิ่งมีชีวิต และวัสดุอินทรีย์เพื่อสร้างคุณค่าใหม่ ทำให้เกิดการผลิตอาหารที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภคและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งยังช่วยลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร

๒. Circular Economy (เศรษฐกิจหมุนเวียน)

การจัดการทรัพยากรภายใน ศพก. ในลักษณะหมุนเวียน เช่น การนำเศษหญ้ามาเป็นปุ๋ยหมัก และการใช้มูลวัวในการปรับปรุงดิน แสดงให้เห็นถึงการปิดวงจรของการผลิตทางการเกษตร โดยลดการสูญเสียของทรัพยากรและลดการพึ่งพาปัจจัยการผลิตจากภายนอก สอดคล้องกับแนวคิด Zero Waste Agriculture

๓. Green Economy (เศรษฐกิจสีเขียว)

การลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรช่วยลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งต่อดิน น้ำ อากาศ และสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ ส่งผลให้เกิดการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างผลผลิตที่เป็นมิตรต่อสุขภาพของผู้บริโภค ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs)

เกิดการเชื่อมโยงเป็นระบบ เนื่องจากเมื่อพิจารณาทั้งสามมิติร่วมกัน เกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร ต้นแบบ ถือเป็นต้นแบบการขับเคลื่อน BCG Model ในระดับชุมชน ที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ควบคู่ไปกับการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เป็นการเชื่อมโยงมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกันอย่างสมดุล

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ภายใน ศพก. มีแปลงเรียนรู้ที่ทำการเกษตรและจุดเรียนรู้ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นจุดผลิตปุ๋ยหมัก อินทรีย์ จุดเลี้ยงไส้เดือน จุดเพาะเมล็ดพันธุ์ผัก แปลงปลูกผักชนิดต่างๆ ซึ่งจะมีไม้ผลปะปนอยู่ด้วย รวมไปถึงมีการเลี้ยงสัตว์ชนิดต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเป็ดเทศ ห่าน วัว เพื่อให้สิ่งมีชีวิตทุกชนิดได้พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน สามารถอยู่ร่วมกันได้โดยไม่ส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน

แปลงทำการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบ ได้รับการคัดเลือกจากอำเภอเขาคิชฌกูฏให้เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในด้านการผลิตพืชอินทรีย์ จึงมีผู้ให้ความสนใจเข้าไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการผลิตพืชผักอินทรีย์ตลอดทั้งปี รวมไปถึงการเป็นวิทยากรด้านการผลิตพืชผักอินทรีย์ให้กับหน่วยงานราชการและเอกชนทั้งในและนอกพื้นที่อีกด้วย

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

เกษตรกรต้นแบบมีประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้และเป็นวิทยากรมากกว่า ๑๐ ปี ในด้านการผลิตพืช (ไม้ผล ผักอินทรีย์) พืชผักใช้น้ำน้อย การผลิตปุ๋ยหมักใช้เองให้กับหน่วยงาน นักเรียน นักศึกษา เกษตรกรผู้สนใจ

ไม่เพียงเท่านั้น ศพก. อำเภอเขาคิชฌกูฏ ยังได้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงมิติด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเข้าไว้ด้วยกัน โดยเฉพาะการส่งเสริมภูมิปัญญาอาหารของชาวซอง ซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิมที่มีพื้นถิ่นอยู่ในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี เพื่อต่อยอดการเรียนรู้ เกษตรกรต้นแบบได้เปิดบริการ “ครัววิถีซอง” ซึ่งจัดทำขึ้นในลักษณะ “ครัวเปิด” (open kitchen) ให้ผู้มาเยี่ยมชมสวนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ได้มีโอกาสสัมผัสและลิ้มลองอาหารของที่เป็นอัตลักษณ์ของจันทบุรี อาหารของเหล่านี้มีจุดเด่นคือการใช้วัตถุดิบพื้นบ้านตามฤดูกาล อาทิ ผักป่า สมุนไพร ใบชะมวง ผักกูด หน่อไม้ และเนื้อสัตว์พื้นถิ่น โดยมีกรรมวิธีการปรุงที่เรียบง่ายแต่ยังคงเอกลักษณ์ของรสชาติแบบดั้งเดิม

ชาวซอง คือคนท้องถิ่นของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย อาศัยอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ระยอง จันทบุรี และตราด แต่อาศัยอยู่มากที่สุดในจันทบุรี คนของกินอาหารง่าย ๆ แต่ส่วนใหญ่จะเก็บของป่าอย่างกระวาน เรว็ด ผักป่า มาทำอาหาร เป็นกลุ่มคนที่ชอบอยู่ในป่ามากกว่าเมือง อาหารของคนซอง จึงเป็นอาหารง่าย ๆ อย่าง กะปิเกลือ น้ำปลาทำเอง น้ำพริกผักใส่มะขามอ่อนและระกำ น้ำพริกกะทิ มะพร้าวขูดคั่วใส่เกลือกินข้าว แกงบอน พูด่าง ๆ ว่าอาหารของส่วนใหญ่เน้นสมุนไพรป่า วันนี้เราเลยได้แม่ครัวชาวซองมาปรุงอาหารที่กินกันในชุมชนให้เราได้กิน อาทิ น้ำพริกกะทิ ขนมน้ำยาฟักทองไก่ ยำมะละกอใส่มะขามและปลาร้า

การจัดตั้ง “ครัววิถีซอง” นับเป็นนวัตกรรมการถ่ายทอดความรู้ที่เชื่อมโยงการเรียนรู้ด้านการเกษตรกับมิติทางสังคมและวัฒนธรรมในพื้นที่ได้อย่างกลมกลืน ไม่เพียงช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตร แต่ยังทำให้ผู้เรียนและผู้มาเยี่ยมชม ศพก. ได้รับประสบการณ์ตรง ทั้งในด้านการเกษตรที่ยั่งยืนและการ

สืบสานภูมิปัญญาอาหารท้องถิ่นไปพร้อมกัน ถือเป็นแนวทางที่ตอกย้ำการพัฒนาแบบบูรณาการทั้งเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในชุมชน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึง การรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

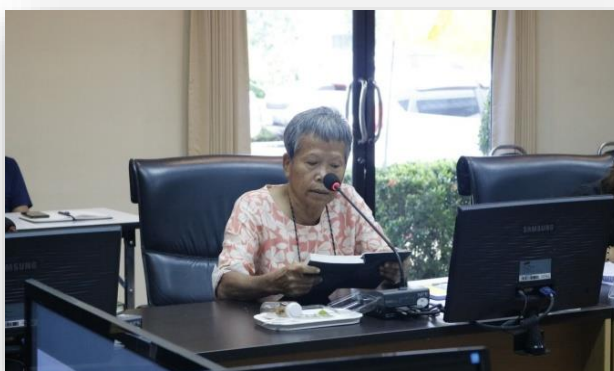
ให้บริการของเกษตรกรต้นแบบด้านเกษตรอินทรีย์ ได้แก่

๑. การเป็นที่ปรึกษาด้านการแก้ไขปัญาทางการเกษตร ในด้านการจัดการดินและปุ๋ย อินทรีย์: แนะนำการทำปุ๋ยหมัก, ปุ๋ยคอก และน้ำหมักชีวภาพ เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้เหมาะสมกับพืชที่ปลูก การควบคุมศัตรูพืชแบบชีวภาพ: ถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พืชสมุนไพร, สารสกัดชีวภาพ หรือการเลี้ยงแมลง ที่มีประโยชน์เพื่อควบคุมศัตรูพืช การเลือกพันธุ์พืชที่เหมาะสม ช่วยคัดเลือกพันธุ์ที่ทนทานต่อสภาพดินฟ้าอากาศ และโรคแมลงในพื้นที่ การวางแผนการผลิต โดยให้คำแนะนำเรื่องการปลูกพืชหมุนเวียน การจัดการน้ำ และการลดต้นทุนการผลิต

๒. การถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนาศักยภาพเกษตรกร เปิด หลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการ เช่น การทำปุ๋ยอินทรีย์ การจัดการศัตรูพืช แบบผสมผสาน และการทำเกษตรตามมาตรฐานอินทรีย์ จัดกิจกรรม ศึกษาดูงานในแปลงจริง เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ถ่ายทอดความรู้ด้านมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (มกษ. และสากล) เพื่อให้ เกษตรกรในพื้นที่สามารถผลิตได้ตามเกณฑ์

๓. สามารถการรับเรื่องร้องเรียนและแก้ไขปัญาในพื้นที่ โดย การเปิดช่องทางให้เกษตรกรเข้ามาพูดคุย ปรึกษา การประสานงานกับ หน่วยงานรัฐ หากพบปัญหาที่เกษตรกรแก้ไขเองไม่ได้ เช่น มลพิษจาก สารเคมีหรือปัญหาด้านมาตรฐานผลผลิต ศูนย์จะเป็นตัวกลางในการ ประสานไปยังหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง การติดตามและประเมินผล มีการเก็บข้อมูลปัญหาเพื่อนำมาวิเคราะห์ และจัดทำข้อเสนอแนะเชิง นโยบายหรือแนวทางแก้ไขในระยะยาว

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

กระบวนการพัฒนาของเกษตรกรต้นแบบ ไปสู่การได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ การพัฒนาสู่การทำเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐาน มิได้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน แต่ต้องอาศัยความมุ่งมั่น ความพยายาม และการแสวงหาความรู้จากแหล่งที่เชื่อถือได้ เกษตรกรต้นแบบซึ่งถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในพื้นที่ ได้ตระหนักถึงข้อจำกัดและความท้าทายของการทำเกษตรอินทรีย์ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการดินและน้ำโดยปราศจากสารเคมี การควบคุมศัตรูพืชด้วยวิธีชีวภาพ ตลอดจนการบันทึกข้อมูลการผลิตที่ละเอียดและต่อเนื่อง ทั้งหมดนี้เป็นเงื่อนไขสำคัญของการปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

ด้วยเหตุนี้ ได้ศึกษาค้นคว้า และเข้ารับการสนับสนุนองค์ความรู้ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมวิชาการเกษตร สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ รวมทั้งหน่วยงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ เพื่อทำความเข้าใจหลักเกณฑ์ ขอบบังคับ และวิธีปฏิบัติที่ถูกต้อง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องทั้งในด้านทฤษฎี และปฏิบัติ ทำให้เกษตรกรต้นแบบสามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตให้สอดคล้องกับข้อกำหนดที่เข้มงวดของมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

ตลอดระยะเวลาการดำเนินงาน เกษตรกรต้นแบบต้องเผชิญกับอุปสรรคหลายประการ ทั้งใน ด้านต้นทุนการปรับเปลี่ยนระบบการผลิต ความยากลำบากในการควบคุมโรคและแมลงโดยไม่ใช้สารเคมี และความจำเป็นในการจัดทำเอกสารประกอบการตรวจประเมิน แต่ด้วยความตั้งใจและความเพียรพยายาม ประกอบกับการได้รับคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงสามารถปรับปรุงการผลิต ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบและได้รับการรับรองตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ในที่สุด

การได้รับการรับรองดังกล่าวไม่เพียงสะท้อนถึงความสำเร็จส่วนบุคคล แต่ยืนยันว่าเกษตรกรต้นแบบรายนี้มีความรู้ความเข้าใจเชิงลึกด้านเกษตรอินทรีย์อย่างแท้จริง และพร้อมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรรายอื่น ๆ ที่ต้องการเดินตามเส้นทางเดียวกัน การทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาโดยไม่หวังผลตอบแทนถือเป็นการยืนยันถึงความมุ่งมั่นในการสร้างประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีของการพัฒนาเกษตรอินทรีย์อย่างยั่งยืน

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

ประธาน ศพก. ระดับอำเภอ ทำหน้าที่เสมือนผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในด้านเกษตรอินทรีย์ โดยเป็นทั้งผู้กำหนดทิศทาง ผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ ศูนย์กลางการประสานงานกับหน่วยงานรัฐ และที่ปรึกษาแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรในพื้นที่ การทำงานดังกล่าวช่วยให้เกษตรกรอินทรีย์ในจังหวัดจันทบุรี มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับนโยบายเกษตรปลอดภัยและเศรษฐกิจ BCG ของประเทศ การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ในระดับชุมชนจำเป็นต้องอาศัยทั้งองค์ความรู้ เทคโนโลยีที่เหมาะสม และการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในพื้นที่ โดยศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และศูนย์เครือข่าย ทำหน้าที่เป็นกลไกกลางในการถ่ายทอดองค์ความรู้จากเกษตรกรต้นแบบและหน่วยงานภาครัฐ สู่การปฏิบัติจริงของเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ กระบวนการดังกล่าวไม่เพียงแต่ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ แต่ยังนำไปสู่การสร้างคุณค่าทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของชุมชน

การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี ศพก. ทำหน้าที่ จัดฝึกอบรม ถ่ายทอดความรู้ และสาธิตการปฏิบัติจริง เช่น การทำปุ๋ยหมัก การจัดการศัตรูพืชด้วยชีวภัณฑ์ และการจัดการดินแบบอินทรีย์ ศูนย์เครือข่ายสนับสนุนการเรียนรู้ในระดับหมู่บ้าน เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ได้ตรงกับสภาพพื้นที่ เกษตรกรที่

เข้าร่วมกิจกรรม. นำองค์ความรู้ไปทดลองปฏิบัติในแปลงของตนเอง. และมีการติดตามผลโดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรร่วมกับเกษตรกรต้นแบบ. การปฏิบัติจริงช่วยสร้าง ทักษะและความมั่นใจ. ทำให้เกษตรกรสามารถลดการใช้สารเคมี. หันมาใช้วิธีการเกษตรอินทรีย์ได้อย่างต่อเนื่อง. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร. สร้างรายได้เสริมแก่เกษตรกร. แต่ยังช่วยเผยแพร่วิถีเกษตรอินทรีย์สู่สังคมกว้าง

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดจันทบุรี เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพโดดเด่นด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เนื่องจากมีทั้งทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดมาอย่างยาวนาน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเขาฉกรรจ์ ได้ทำหน้าที่เป็นกลไกหลักในการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไปในลักษณะ “โรงเรียนเกษตรกร” โดยเน้นการเรียนรู้เชิงปฏิบัติและการมีส่วนร่วม นอกจากการพัฒนางานองค์ความรู้ด้านการเกษตร ศูนย์เรียนรู้ฯ ยังได้ต่อยอดสู่การสร้างมิติใหม่ของการเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมผ่าน “ครัววิถีของ” ให้ผู้มาเยี่ยมชมสวนได้สัมผัสกับอาหารของอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชนเผ่าของในจังหวัดจันทบุรี อาหารของซึ่งเน้นการใช้วัตถุดิบจาก ไม่เพียงสะท้อนภูมิปัญญาดั้งเดิมของจังหวัดจันทบุรี แต่ยังสร้างเสน่ห์ที่แตกต่างและเสริมประสบการณ์การท่องเที่ยวให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สามารถถ่ายทอดเรื่องราวอาหารถิ่น (กินอาหารเป็นยาวิถีคนจันท) สมุนไพรท้องถิ่นเมืองจันท ในการนำวัตถุดิบที่ปลูกในชุมชนมาประกอบเป็นอาหารเป็นเมนูในงาน Sensory รูป รส กลิ่น สัมผัส จะมีวัตถุดิบที่ปลูกเฉพาะท้องถิ่นเมืองจันท (เกษตรอินทรีย์) เชื่อมโยงอาหารกับท่องเที่ยวโดยชุมชน (Wellness) คุณสมบัติของพืชผักชนิดต่างๆ กินแล้วมีประโยชน์อย่างไร และสืบสานวัฒนธรรมอาหารถิ่นชาติพันธุ์ชาวของ ปัจจุบันที่ชุมชนมีไว้ต้อนรับแขกที่เป็นเมนูพื้นเมืองเครื่องเทศสมุนไพรท้องถิ่นที่ดีต่อสุขภาพ

ประสานเพื่อรับการสนับสนุนการทำนุ้หมัก, นุ้พืชสด, การตรวจวิเคราะห์ดิน และการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ, อีกทั้ง ทำหน้าที่เป็น ที่ปรึกษาและผู้ประสานงานหลัก ในการแก้ไขปัญหาที่เกษตรกรพบ เช่น ปัญหาศัตรูพืช โรคพืช การตลาด หรือการรับรองมาตรฐานอินทรีย์, รับเรื่องร้องเรียนและสะท้อนปัญหาไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาทางแก้ไขร่วมกัน ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้าง เครือข่ายเกษตรกรอินทรีย์ ในระดับอำเภอ และขยายสู่ระดับจังหวัด, สร้างเครือข่ายและการตลาดเกษตรกรอินทรีย์, ประสานกับหน่วยงานและตลาด เช่น ตลาดสีเขียว, วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มผู้บริโภคที่สนใจสินค้าอินทรีย์, ส่งเสริมการสร้าง มูลค่าเพิ่ม เช่น การแปรรูปผลผลิตเกษตรกรอินทรีย์เป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย และสร้างช่องทางการจำหน่ายทั้งในท้องถิ่นและการตลาดออนไลน์

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

ความภาคภูมิใจของเกษตรกรต้นแบบในการพัฒนาสู่การสร้างแบรนด์เกษตรกรอินทรีย์, เกษตรกรต้นแบบถือเป็นบุคคลสำคัญที่สะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองและอาชีพการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเกษตรกรอินทรีย์, ซึ่งเป็นระบบการผลิตที่ต้องอาศัยความตั้งใจ, ความเพียรพยายาม และการปรับตัวอย่างต่อเนื่อง, จุดเริ่มต้นของเกษตรกรต้นแบบรายนี้เริ่มจากความตั้งใจผลิตสินค้าเกษตรกรอินทรีย์เพื่อการบริโภคในครัวเรือน ด้วยเหตุผลด้านสุขภาพของตนเองและครอบครัว, ก่อนจะค่อย ๆ ขยายผลสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์

การพัฒนาที่ไม่หยุดนิ่ง ประกอบกับการเรียนรู้และปรับใช้ความรู้ใหม่อย่างสม่ำเสมอ ได้ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่โดดเด่น, เกษตรกรต้นแบบสามารถสร้างแบรนด์สินค้าเกษตรกรอินทรีย์ของตนเองในชื่อ “ผักสวนป่าเนส” ซึ่งเป็นการบ่งชี้ถึงเอกลักษณ์และความน่าเชื่อถือของผลผลิตที่ได้มาตรฐาน, ทั้งในกลุ่มผักและผลไม้ที่ผลิตขึ้นโดยวิถีเกษตรกรอินทรีย์ที่ปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ความสำเร็จดังกล่าว แสดงถึงการได้รับการยอมรับในระดับจังหวัดและประเทศ, สินค้าเกษตรกรอินทรีย์จากสวนป่าเนสได้รับโอกาสวางจำหน่ายในตลาดที่มีความน่าเชื่อถือ เช่น ตลาดจริงใจ, TOPs Supermarket, ศูนย์การค้าเซ็นทรัล, จังหวัดจันทบุรี, รวมถึงร้านเลมอนฟาร์ม, ร้านค้าทางเลือกเพื่อสุขภาพในกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ยังมีการจำหน่ายผลผลิตในโรงพยาบาลของจังหวัดจันทบุรี, ซึ่งเป็นอีกหนึ่งช่องทางสำคัญที่เชื่อมโยง

เกษตรกรอินทรีย์
วิถีคนจันท

**“ไม่เคยหยุด ไม่เคยท้อ ไม่เคยเหนื่อย
เดินหน้าปลูกไปเรื่อยๆ
เพื่อให้อาหารปลอดภัย กำาได้จริง
หน้านาทำนา หมดนาเราก็ปลูกผัก เพราะเราเชื่อว่า
อาหารอินทรีย์ดีต่อสุขภาพ”**

ตีวพร เวียมจิตกุลตา
ป่าเนส ปลูกเปลี่ยนโลก

 เกษตรอินทรีย์ รั้งยั่งยืน
ศูนย์กสิกรรมธรรมชาติบ้านป่าเนส

 ORGANIC CHAN

 เกษตรอินทรีย์ วิถีคนจันท

ผลผลิตอินทรีย์เข้ากับผู้บริโภคที่ใส่ใจสุขภาพโดยตรง.ตลอดจนกลุ่มผู้บริโภคทั่วไปที่มุ่งเน้นการเลือกอาหารที่ปลอดภัยและมีคุณค่าทางโภชนาการ.

การเข้าสู่ตลาดสมัยใหม่และช่องทางสุขภาพดังกล่าว ถือเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ยืนยันคุณภาพและมาตรฐานของผลผลิตเกษตรอินทรีย์จากสวนป่าเบส. อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความสามารถของเกษตรกรต้นแบบในการสร้างเครือข่ายผู้บริโภคที่มั่นคงและยั่งยืน. ความภาคภูมิใจของเกษตรกรต้นแบบ. มิได้จำกัดเพียงการผลิตเพื่อสุขภาพของตนเอง. หากแต่ยังขยายผลสู่การสร้างคุณค่าในเชิงเศรษฐกิจ. สังคม. และสิ่งแวดล้อม สะท้อนถึงความสำเร็จที่สามารถยกระดับภาพลักษณ์ของอาชีพเกษตรกรรม. และเป็นแรงบันดาลใจแก่เกษตรกรรุ่นใหม่ในการเดินหน้าสู่การทำเกษตรอินทรีย์อย่างยั่งยืน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ได้รับคัดเลือกให้เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร. อำเภอเขาคิชฌกูฏ. ยังเป็นคณะกรรมการในการพิจารณาโครงการด้านสุขภาพของหมู่บ้านและเทศบาลตำบลคลองพลูและคณะกรรมการในการพิจารณาโครงการด้านสุขภาพของสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ. ๖๐. พระชนวนวรมินทราธิณี ตำบลคลองพลู. อำเภอเขาคิชฌกูฏ

อีกทั้ง. เกษตรกรต้นแบบถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเกษตรอินทรีย์ในระดับพื้นที่. เนื่องจากเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ตรงและได้พัฒนาสินค้าเกษตรของตนเองจนผ่านการรับรองตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์อย่างเป็นทางการ. ความสำเร็จดังกล่าวมิได้เกิดจากเพียงการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิต. แต่ยังสะท้อนถึงความเข้าใจเชิงลึกในหลักการเกษตรอินทรีย์. ตั้งแต่การจัดการดิน. น้ำ. พืช. และสัตว์. ตลอดจนการดูแลระบบนิเวศโดยรอบให้มีความสมดุลและยั่งยืน

...นอกเหนือจากการพัฒนาการผลิตของตนเอง. เกษตรกรต้นแบบยังมีความมุ่งมั่นที่จะเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เกษตรกรรายอื่น. ๆ. โดยพร้อมเปิดพื้นที่การเรียนรู้และให้คำปรึกษาแก่สมาชิกในชุมชนที่มีความสนใจปรับเปลี่ยนระบบการผลิตเข้าสู่เกษตรอินทรีย์. ลักษณะการให้ความรู้ดังกล่าวมีความโดดเด่นตรงที่เกษตรกรต้นแบบมิได้มุ่งหวังผลประโยชน์ส่วนตน. หากแต่ยึดมั่นในเจตนารมณ์แห่งการแบ่งปันความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างมาตรฐานการผลิตที่เป็นที่ยอมรับในระดับสังคม

การเสียสละเวลา. แรงกาย. และความรู้เพื่อเกื้อกูลเกษตรกรรายอื่น. ถือเป็นการแสดงออกเชิงประจักษ์ของการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม. อันสะท้อนคุณค่าของการเป็น. “เกษตรกรต้นแบบ”. ที่มีใช้เพียงผู้ประสบความสำเร็จในแปลงของตน. แต่ยังเป็นผู้จุดประกายให้เกิดการขับเคลื่อนการทำเกษตรอินทรีย์ในชุมชนและสังคมโดยรวมอย่างยั่งยืน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

ความเสียสละของเกษตรกรต้นแบบในการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์เพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม วัตถุประสงค์ความสำเร็จได้จากการดำเนินงานเกษตรอินทรีย์ภายใต้แบรนด์ ผักสวนบ้านเบส นับเป็นความสำเร็จของเกษตรกรต้นแบบที่มีความภาคภูมิใจในการผลิตอาหารที่ปลอดภัยและมีคุณภาพสำหรับคนในจังหวัดจันทบุรี ความสำเร็จดังกล่าว มิได้เกิดขึ้นเพื่อประโยชน์เฉพาะตน แต่ยังมีความเสียสละในด้านอื่น ๆ เช่น

๑) ด้านสุขภาพของชุมชน

การเลือกทำเกษตรอินทรีย์ต้องใช้เวลา ความพยายาม และต้นทุนในการเปลี่ยนระบบการผลิตที่ยากกว่าการเกษตรทั่วไป แต่เกษตรกรต้นแบบยอมรับความยากลำบากนี้เพื่อให้ชุมชนได้รับโรคภัย และผลไม้ที่ปลอดภัย ลดความเสี่ยงต่อสารเคมีตกค้าง และสร้างสุขภาวะที่ดีให้กับประชาชน

๒) ด้านการพัฒนาภาคเกษตร

การเป็นต้นแบบย่อมต้องเปิดโอกาสให้เกษตรกรรายอื่นเข้ามาเรียนรู้ ทดลอง และแลกเปลี่ยน เกษตรกรต้นแบบจึงเสียสละเวลาและองค์ความรู้ที่สั่งสมมา เพื่อถ่ายทอดให้เพื่อนเกษตรกรสามารถพัฒนาการผลิตอินทรีย์ได้เช่นเดียวกัน นับเป็นการสร้างต้นทุนทางสังคมให้ภาคเกษตรมีความเข้มแข็ง

๓) เสียสละเพื่อสิ่งแวดล้อม

การทำเกษตรอินทรีย์ช่วยลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อดิน น้ำ และระบบนิเวศ แม้กระบวนการเหล่านี้จะต้องใช้แรงงานและความใส่ใจมากกว่าปกติ แต่ก็เป็นการใช้สละเพื่อรักษาสมดุลธรรมชาติให้คงอยู่อย่างยั่งยืน พร้อมส่งต่อทรัพยากรที่ดีให้คนรุ่นต่อไป

ดังนั้น ความเสียสละของเกษตรกรต้นแบบไม่เพียงแต่สร้างผลผลิตที่ดีต่อสุขภาพ แต่เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของสังคมเกษตรกรโดยรวม และช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในจังหวัดจันทบุรี ตลอดจนว่าเกษตรอินทรีย์ไม่ได้เป็นเพียงวิถีการผลิต แต่คือการเสียสละเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยแท้จริง

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“การทำเกษตรอินทรีย์คือการให้ที่ยิ่งใหญ่...ให้สุขภาพ ให้คุณภาพชีวิต และให้ธรรมชาติคงอยู่อย่างยั่งยืน” เกษตรกรต้นแบบมีความเชื่อมั่นเสมอว่าการทำเกษตรอินทรีย์ ไม่ใช่เพียงกระบวนการผลิตอาหาร แต่คือ การให้ที่ยิ่งใหญ่ที่สุด ซึ่งการให้ในที่นี้มีได้หมายถึงการแบ่งปันผลผลิตเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการมอบคุณค่าให้กับผู้คนและโลกที่เราอาศัยอยู่

ให้สุขภาพ ผลผลิตที่มาจากเกษตรอินทรีย์คืออาหารที่ปลอดภัย ไร้สารพิษตกค้าง เมื่อผู้บริโภคได้รับสิ่งเหล่านี้ก็เท่ากับว่าเราได้ ส่งมอบสุขภาพที่ดี ให้กับสังคม เพราะอาหารที่ดีคือจุดเริ่มต้นของชีวิตที่ดี สุขภาพของผู้บริโภคจึงเป็นสิ่งที่เกษตรกรอย่างฉันภูมิใจว่าได้มีส่วนร่วมสร้าง

ให้ชีวิต เกษตรอินทรีย์ไม่เพียงทำให้ผู้บริโภคมีสุขภาพดี แต่ยังสร้าง ชีวิตใหม่แก่ผืนดิน ที่เคยเสื่อมโทรมจากสารเคมี เมื่อเราหันกลับมาเติมเต็มด้วยปุ๋ยอินทรีย์ ดินก็กลับมามีชีวิต มีไส้เดือน จุลินทรีย์ และความอุดมสมบูรณ์อีกครั้ง ซึ่งนี่คือการฟื้นคืนชีวิตให้แก่แผ่นดิน และต่อยอดไปสู่ชีวิตของเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีโอกาสทำเกษตรอย่างยั่งยืน

ให้ธรรมชาติคงอยู่อย่างยั่งยืน ทุกก้าวของการทำเกษตรอินทรีย์คือการเคารพธรรมชาติ เราลดการใช้สารเคมี ลดมลพิษ และรักษาความหลากหลายทางชีวภาพไว้ให้ดำรงอยู่ต่อไป เพื่อเป็นมรดกแก่ลูกหลานในอนาคต เกษตรอินทรีย์จึงไม่ใช่แค่การผลิต แต่คือ การสืบสานความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑). นางสาวนภัสวรรณ งามสว่าง ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี

๒). นางวรรณมาส แสงประทุม ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี

๓). นางสาวจิตินา วัฒนศาสตร์ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรอำเภอเขาฉกรรจ์

๔). นางสาวณิศา ฆวนาฟาง ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรอำเภอเขาฉกรรจ์

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

๒.๑ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ช่วยให้เจ้าหน้าที่ได้ข้อมูลเชิงลึกจากเกษตรกรต้นแบบ ถึงประสบการณ์จริง ปัญหา วิธีแก้ไข และความรู้สึกที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จ ทำให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ

๒.๒ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion: FGD) เปิดเวทีให้เกษตรกรหลายรายพูดคุย แลกเปลี่ยน และเติมเต็มข้อมูลซึ่งกันและกัน ทำให้ได้ข้อสรุปที่หลากหลายและสะท้อนมุมมองของชุมชน

๒.๓ ไทม์ไลน์ (Timeline) ใช้บันทึกและเรียงลำดับเหตุการณ์/พัฒนาการของเกษตรกรหรืองานโครงการ ทำให้เห็นความต่อเนื่องของปัญหา วิธีแก้ไข และความสำเร็จเป็นภาพรวม

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ปัญหา/อุปสรรค เกษตรกรบางส่วนยังไม่มั่นใจในระบบเกษตรอินทรีย์ การรวมกลุ่มไม่เข้มแข็ง

ข้อเสนอแนะ เลือกใช้เครื่องมือถอดบทเรียนที่เหมาะสม เช่น

- เวทีชุมชน (Community Forum) เปิดให้เกษตรกรสะท้อนปัญหา และเสนอความต้องการจริง

- SWOT Analysis ใช้วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการรวมกลุ่มเพื่อกำหนดแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วม

๒. ปัญหา/อุปสรรค ผลผลิตอินทรีย์มีมาตรฐาน แต่ยังไม่เข้าถึงตลาดที่มั่นคง ขาดการประชาสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะ เลือกใช้เครื่องมือถอดบทเรียนที่เหมาะสม เช่น

- Case Study ศึกษากรณีความสำเร็จของกลุ่มเกษตรกรที่เข้าถึงตลาดสีเขียว/ตลาดออนไลน์ แล้วนำมาประยุกต์

- การวิเคราะห์ต้นไม้ปัญหา (Problem Tree Analysis) แยกสาเหตุปัญหาการตลาด และหาผลกระทบ เพื่อนำไปออกแบบทางแก้ไข

เจาะ ไข่มุกจันทบุรี : มหาอำนาจบ้านนา (12 ก.ค. 63)

Thai PBS

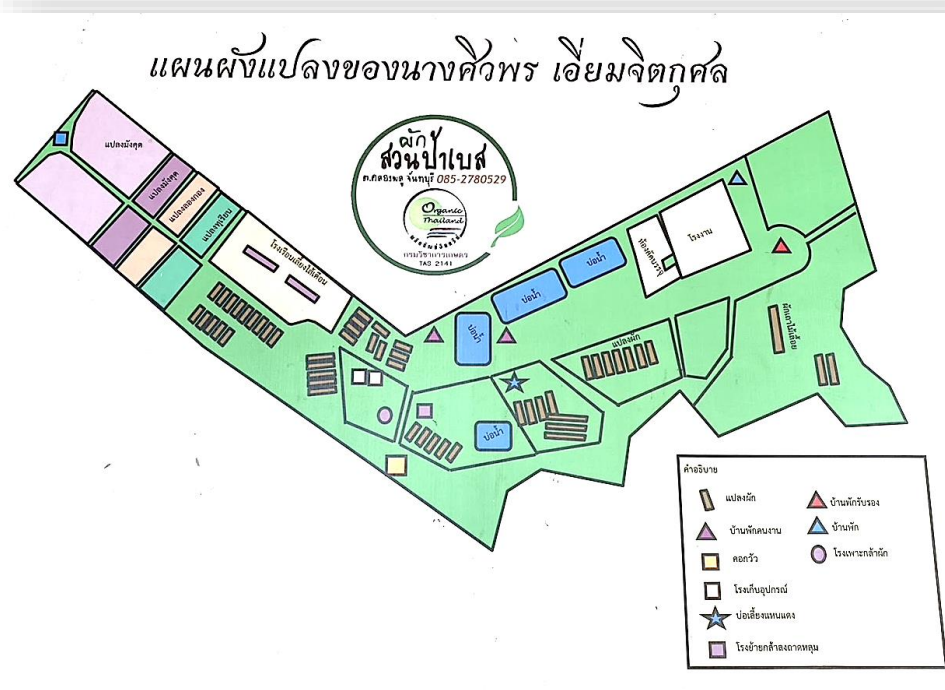
ผู้ติดตาม 8.01 ล้าน คน

ติดตาม

3 พัน

แชร์

แผนพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ปี พ.ศ.๒๕๖๘
อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

การพัฒนา ศพก. เพื่อให้มีความพร้อมในการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่โดยสำนักงานเกษตร
 จังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. อำเภอ ร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทางการ
 พัฒนาศักยภาพ ศพก.ดังนี้

๑. การวิเคราะห์และมาตรการลดความเสี่ยงในการพัฒนา ศพก. ที่จะเกิดขึ้น ได้ ดังนี้

ที่	ด้านความเสี่ยง	ผลกระทบที่เกิด	มาตรการลดความเสี่ยง
๑.	ด้านการเงิน	๑. ขาดสภาพคล่องทางการเงิน ๒. ไม่มีกองทุนหมุนเวียน	๑. ปรับ/เพิ่ม กิจกรรมภายในศูนย์ ให้ น่าสนใจ ดึงดูดการเข้ามาศึกษาดูงาน ๒. ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจาก หน่วยงานต่างทั้งภาครัฐและเอกชน ๓. จัดทำกองทุนหมุนเวียน
๒.	ด้านการดำเนินงาน	๑. เกษตรกรต้นแบบอายุมากขึ้น ๒. ความสม่ำเสมอของการเข้ามาส่งเสริม ของหน่วยงานต่างๆ	๑. บูรณาการทำงานร่วมกับ YSF เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรต่างๆ ในพื้นที่ ๒. สร้างแรงบันดาลใจบุตรหลาน ศพก. เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน ๓. จ้างแรงงานประจำ ศพก. ๔. มีตำแหน่งและค่าตอบแทนให้บุคคลที่ เข้ามาขับเคลื่อนงานใน ศพก.
๓.	ด้านตลาด	๑. กำลังการซื้อลดลง ๒. ราคาสินค้าตกต่ำ ๓. สินค้าเสียหายง่าย ไม่สามารถวางขาย ได้เป็นเวลานาน (ผักสด) ๔. ตลาดอยู่ห่างไกลจากแหล่งผลิต (มีค่า ขนส่งและอาจเกิดความเสียหายจากการ ขนส่งได้)	๑. วิเคราะห์ต้นทุนการผลิต และหา แนวทางลดต้นทุนในจุดที่ลดได้ ๒. ควบคุมคุณภาพสินค้า ๓. วิเคราะห์ความต้องการของตลาดอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อผลิตสินค้าให้ตรงตามความ ต้องการของตลาด
๔.	ด้านเทคโนโลยี	๑. ใช้เทคโนโลยีไม่เหมาะสมกับระบบ การผลิต/เทคโนโลยีที่ล้าสมัย	๑. บูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมวิชาการ หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่มี วัตถุประสงค์ในการพัฒนาเกษตรกร ต้นแบบ ๒. ศึกษาเทคโนโลยีที่เหมาะสมและ ทันสมัยกับ ศพก.
๕.	ด้านสิ่งแวดล้อม	๑. ปัญหาจากสภาพภูมิอากาศแปรปรวน ภัยแล้ง อุทกภัย	๑. จัดทำแผนบริหารจัดการภัยธรรมชาติต่างๆ ๒. ติดตามพยากรณ์อากาศอย่างต่อเนื่อง
๖.	ด้านการเมือง และกฎระเบียบ	๑. การเปลี่ยนแปลงรัฐบาล และ คณะรัฐมนตรี ๒. การเปลี่ยนแปลงนโยบาย และ กฎระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง	๑. ติดตามข่าวสารด้านการเมือง เพื่อเตรียม รับมือกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ๒. ดำเนินงานตามระเบียบกระทรวงเกษตร และสหกรณ์การบริหาร ศพก. และผ่านการ ประชุมคณะกรรมการ ศพก.ระดับอำเภอ

๒. Pain Point การพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ มีประเด็นดังนี้

ประเด็น		มี	ไม่มี
๑.๑ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์			
๑) กลุ่มเป้าหมาย เลือกบุคคลเป้าหมายที่มาใช้บริการและเรียนรู้ใน ศพก.			
	เกษตรกรในชุมชน	✓	
	เกษตรกรนอกชุมชน	✓	
	ประชาชนทั่วไป	✓	
	นักเรียน นักศึกษา ที่สนใจด้านเกษตร ของ ศพก.นั้น	✓	
	อื่น ๆ ระบุ.....		✓
๒) วัตถุประสงค์ของ ศพก.			
	เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร	✓	
	เพื่อเพิ่มทักษะการผลิตสินค้าเกษตร	✓	
	เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืน	✓	
	เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร	✓	
	อื่น ๆ ระบุ		✓
๑.๒ สถานที่และจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน			
๑) สถานที่ตั้ง			
	สะดวกเข้าถึงง่าย	✓	
	การคมนาคมสะดวก	✓	
	ใกล้ชุมชน	✓	
	อื่น ๆ ระบุ		✓
๒) โครงสร้างพื้นฐานมีความพร้อมในการรองรับผู้เข้าไปเรียนรู้			
	ศาลาเรียนรู้	✓	
	สื่อที่ใช้ในการเรียนรู้	✓	
	ห้องน้ำ	✓	
	โต๊ะ – เก้าอี้ (ไม่เพียงพอ)		✓
	อื่น ๆ ระบุ.....		✓
๑.๓ พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ ประกอบด้วย			
	ออกแบบหลักสูตรที่ครอบคลุมเนื้อหาที่จำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	✓	
	พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร โดยเน้นที่เทคนิคการผลิตที่ทันสมัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	✓	
	จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่เข้าใจง่ายและครอบคลุม	✓	
	จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงานเพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การบรรยาย การสาธิต การฝึกปฏิบัติ	✓	

ประเด็น		มี	ไม่มี
๑.๔ สร้างเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญและวิทยากรร่วมในการถ่ายทอดความรู้			
	เชิญผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันการศึกษา ภาครัฐ และภาคเอกชน มาเป็นวิทยากรร่วม	✓	
	สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และทรัพยากร	✓	
	ร่วมมือกับเกษตรกรผู้ประสบความสำเร็จเพื่อเป็นแบบอย่าง และให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรรายอื่น	✓	
๑.๕ จัดกิจกรรมการเรียนรู้			
	จัดการฝึกอบรม หลักสูตรระยะสั้น และกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	✓	
	จัดการศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ	✓	
๑.๖ การให้คำปรึกษาและการสนับสนุน			
	ให้คำปรึกษาและการสนับสนุนด้านเทคนิคแก่เกษตรกรผ่านทางสื่อออนไลน์ หรือการเยี่ยมชมในพื้นที่	✓	
	จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรเพื่ออำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนความรู้และการแก้ไขปัญหา	✓	
๑.๗ การวิจัยและพัฒนา			
	ดำเนินการวิจัยและพัฒนาเทคนิคการผลิตใหม่ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และผลผลิต	✓	
	ทดลองและประเมินเทคโนโลยีการเกษตรใหม่ๆ เพื่อแนะนำให้เกษตรกร	✓	
๑.๘ ประเมินผลและปรับปรุง			
	ประเมินผลการดำเนินงานของ ศพก. เป็นประจำ เพื่อระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของศูนย์	✓	
	ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมเป็นประจำ เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและกิจกรรม	✓	
	รวบรวมข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมเพื่อพัฒนาศูนย์เรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	✓	
	ปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมและบริการให้สอดคล้อง กับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของเกษตรกร	✓	
๑.๙ การตลาดและการประชาสัมพันธ์			
	ประชาสัมพันธ์ศูนย์เรียนรู้และหลักสูตรการฝึกอบรมผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ เว็บไซต์ และการประชาสัมพันธ์ในชุมชน	✓	
	สร้างความร่วมมือกับสถาบันเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขยายเครือข่ายและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย	✓	
	จัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาด เช่น งานแสดงสินค้าและการแข่งขัน เพื่อดึงดูดเกษตรกรและส่งเสริมการใช้บริการของศูนย์เรียนรู้		✓

๓. การวางแผนพัฒนาการศึกษาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

วัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อจัดทำแผนพัฒนาศกยภาพ ศพก. โดยให้เกษตรกรต้นแบบวางแผนพัฒนา ศพก. เริ่มจากการมองเกษตรกรในชุมชนลูกค้า ผู้มาใช้บริการ ศพก. สินค้า การวางแผนจัดการ Supply Chain การจัดการเรียนรู้ แพลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้ การจัดการเครือข่าย โดยการใช้เครื่องมือ Model Canvas

Model Canvas				
๑. ลูกค้าของเราคือใคร ? กลุ่มไหน ? อยู่ที่ไหน ? ๑.เกษตรกรทั่วไปที่สนใจ การผลิตพืชอินทรีย์ใน พื้นที่จังหวัดจันทบุรี ๒. เกษตรกรทั่วไปที่ ต้องการศึกษาดูงานการ ผลิตพืชอินทรีย์ ๓. นักเรียน/นักศึกษา		๒. ลูกค้าต้องการ เรียนรู้/การใช้บริการอะไร ๑. การผลิตพืชอินทรีย์ ๒. การตลาดของพืชอินทรีย์ (Modern Trade)		๓. จะสื่อสาร เชื่อมโยงและ ประชาสัมพันธ์กับลูกค้า อย่างไร ? ๑. ผ่านช่องทาง Page/Facebook ๒. สร้างกลุ่ม Line ของลูกค้า
๔. ทำอย่างไรให้ลูกค้ามาใช้บริการเรา อีกครั้ง ? ๑. สร้างความมั่นใจในการบริโภคให้ ลูกค้า ๒. สินค้าได้มาตรฐาน ๓. มี Service mind ที่ดี				
๕. ศพก. เรามี จุดเด่นอะไร (ความแตกต่าง) ๑. การผลิตพืช อินทรีย์ ๒.การเลี้ยงสัตว์ ร่วมกับการผลิต พืชอินทรีย์	๖. การจัดการปัจจัยการ ผลิต (ดิน/น้ำ/พันธุ์/วัตถุดิบ/ ทรัพยากรธรรมชาติ) ทำอย่างไร ? ๑. BCG Model	๗. การผลิตให้ได้ผลดี มีคุณภาพ ปลอดภัยได้ มาตรฐาน มีมาตรฐาน อะไร ? ทำอย่างไร ? ๑. มาตรฐานเกษตร อินทรีย์ มกอช.	๘. การแปรรูปหรือเพิ่ม มูลค่าจะทำอะไรได้บ้าง? ๑. เมี่ยงคั่ว ๒. ไซรี่ปั่นน้ำอ้อย ๓. น้ำอ้อยคั้น	๙. มีช่องทางสื่อสาร/ ประชาสัมพันธ์ ศพก. และการตลาด มี ช่องทางใดบ้าง ? ๑. เพจ facebook ๒. line
ความรู้ / ข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติม				
๑๐. ความรู้เรื่องอะไร ? เทคโนโลยี นวัตกรรม ที่เหมาะสมเกี่ยวข้องกับ ศพก.			๑๑. หาความรู้ได้จากใคร ที่ไหน ? ๑. หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ๒. การสืบค้น Online	
ควรสร้างเครือข่ายกับใคร ? อย่างไร ?				
๑๒. เครือข่ายเกษตรกร ๑.เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตพืช อินทรีย์ภายในอำเภอเขาฉกรรจ์ ๒.เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตพืช อินทรีย์ภายในจังหวัดจันทบุรี		๑๓. วิทยากรภายนอกมีหรือไม่ มี จากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์		๑๔. หน่วยงาน /องค์กรต่าง ๆ ๑.หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ในพื้นที่และภายในจังหวัด จันทบุรี ๒.หน่วยงานภายในท้องที่/ท้องถิ่น

แผนพัฒนา ศพก. อำเภอบางบาล จังหวัดจันทบุรี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ประเด็นการพัฒนา	เป้าหมาย	พ.ศ.๒๕๖๗			พ.ศ. ๒๕๖๘								
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑. การวิเคราะห์ศักยภาพ													
๑.๑ วิเคราะห์เพื่อกำหนดแผนการพัฒนา ศพก.	ศพก.หลัก			↔									
๑.๒ วิเคราะห์เพื่อการพัฒนาศูนย์เครือข่าย	ศพก.เครือข่าย			↔									
๒. การพัฒนาศักยภาพ ศพก.และศูนย์เครือข่าย													
๒.๑ จัดทำแผนการพัฒนา ศพก.	ศพก.หลัก				↔								
๒.๒ ปรับปรุงฐานเรียนรู้	ศพก.หลัก						↔						
๒.๓ การปรับปรุงแปลงเรียนรู้	ศพก.หลัก						↔						
๒.๔ การปรับปรุง/จัดทำ/ข้อมูลประจำ ศพก.	ศพก.หลัก						↔						
๒.๕ พัฒนาศูนย์เครือข่าย	ศพก.เครือข่าย									↔			
๒.๖ คณะกรรมการ ศพก.	ศพก. หลัก			↔			↔			↔			
๓. การให้บริการของ ศพก.													
๓.๑ การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร	ศพก.หลัก	←											→
๓.๒ การให้บริการด้านการเกษตร	ศพก.หลัก	←											→
๔. การอบรมเกษตรกร	ศพก.หลัก			↔		↔							

หลักสูตรวิชาหลักประจำ ศพก. อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

หลักสูตร การผลิตพืชตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

วัตถุประสงค์หลักสูตร เพื่อเกษตรกรที่สนใจสามารถปฏิบัติและขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ได้

บุคคลเป้าหมาย เกษตรกรในพื้นที่ที่สนใจ

เนื้อหาวิชาโดยสรุป

- การผลิตพืชตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ การเตรียมพื้นที่ ข้อห้าม ข้อปฏิบัติต่าง วิธีการขอการรับรองและขั้นตอนการตรวจสอบ

วิธีการอบรม (เช่น การบรรยาย การสาธิต การฝึกปฏิบัติ เป็นต้น)

- การบรรยาย และการศึกษาดูงานในแปลงเรียนรู้

สื่อที่ใช้ในการอบรม

- เครื่องฉายภาพ
- จอโปรเจคเตอร์
- คอมพิวเตอร์
- เครื่องขยายเสียง
- เอกสารประกอบการบรรยาย
- แปลงเรียนรู้

ประโยชน์ที่ผู้เรียนรู้จะได้รับ

- ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตพืชตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์
- ผู้เรียนสามารถนำไปปฏิบัติและขอการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ได้
- ผู้เรียนมีที่ปรึกษาและแปลงตัวอย่างในการดำเนินการ

บันไดผลพลัมภ์โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเขาคิชฌกูฏ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ ศพก. เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการและการตลาด รวมทั้งให้บริการทางการเกษตร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

เงื่อนไข

งานนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ต้องมีการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานจากทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

จุดเน้น

เน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ โดยยึดหลัก “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้”

กิจกรรม

ประชุมคณะทำงานสมาชิก
-โครงสร้างการแบ่งบทบาทหน้าที่กรรมการ
-ออกแบบการจัดกิจกรรมของโครงการ
-ประชุมคณะกรรมการ ศพก.และแปลงใหญ่
-วิเคราะห์ ประเมินผล
-จัดทำรายงาน

-จัดเวทีสร้างความรู้
-อบรมพัฒนาทักษะ
-อบรมพัฒนาเกษตรกรผู้นำ
-การศึกษาดูงาน ศพก.และ ศพก. เครือข่าย

-พัฒนาวิทยากร
-พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้
-พัฒนาฐานเรียนรู้
-ส่งเสริมแปลงต้นแบบ
-ประเมินศักยภาพ ศพก.

-จัดทำฐานข้อมูล ศพก.หลัก เครือข่าย
-จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์
-เวทีสรุปบทเรียน

ผลลัพธ์

มีคณะทำงาน ศพก.ระดับอำเภอ
เป็นกลไกในการปฏิบัติงาน

มีการสร้างองค์ความรู้ ความ
เข้าใจ ความร่วมมือ ในการขับเคลื่อนงาน

มีกลไกสนับสนุนการปฏิบัติและ
ติดตามการดำเนินงาน

เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเรียนรู้ด้าน
การเกษตรของอำเภอ ต้นแบบของการยก
ระดับเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการ และชุมชน
เกษตรสู่ความยั่งยืน

ตัวชี้วัด

-มีโครงสร้างคณะกรรมการอย่างน้อย 10 คน
-มีการแบ่งบทบาทหน้าที่และปฏิบัติตามแผน
-ประชุมคณะกรรมการ ศพก.และแปลงใหญ่
อย่างน้อยปีละ 4 ครั้ง
-มีการใช้ข้อมูลวิเคราะห์ ประเมินผลทำแผน
งาน

-ร้อยละ 70 ของผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้
ความเข้าใจ
-ร้อยละ 70 ของผู้เข้าร่วมโครงการ มีแผนการ
ผลิตสินค้าเกษตร

-มีการติดตามแผนอย่างต่อเนื่อง
-มีการบันทึกข้อมูลและสรุปผลการปฏิบัติ
-มีผลการประเมินศักยภาพ ศพก.
-มีแปลงต้นแบบอย่างน้อย 2 แปลง

-รายงานผลการดำเนินงานโครงการ
-มีบทเรียนหรือความรู้สู่การพัฒนา
-มีต้นแบบการพัฒนา
-เกิดการพัฒนาเชิงนโยบาย

สำนักงานอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี